

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ – ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ

Докторске академске студије

ИЗВЕШТАЈ КОМИСИЈЕ ЗА ОЦЕНУ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ ЗА ОЦЕНУ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

1.1. ДАТУМ И ОРГАН КОЈИ ЈЕ ИМЕНОВАО КОМИСИЈУ

Одлуком бр. 1394/1 донетом на седници одржаној дана 25. априла 2024. године, Наставно-научно веће Филолошког факултета Универзитета у Београду образовало је Комисију за оцену докторске дисертације докторанда Славе Ивановић Миленковић под насловом „Интердисциплинарност у аутопреводу аутора савремене прозе на енглеском и српском језику”, урађену под менторским руковођењем др Мирјане Даничић.

1.2. САСТАВ КОМИСИЈЕ ЗА ОЦЕНУ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

1. ПРЕДСЕДНИК КОМИСИЈЕ

Име и презиме: Мирјана Даничић

Звање: доцент

Ужа научна област: Англистика

Датум избора у звање: 26.1.2021.

Установа на којој је запослен: Филолошки факултет Универзитета у Београду

2. ЧЛАН КОМИСИЈЕ

Име и презиме: Јелена Вујић

Звање: редовни професор

Ужа научна област: Англистика

Датум избора у звање: 7.12.2016.

Установа на којој је запослен: Филолошки факултет Универзитета у Београду

3. ЧЛАН КОМИСИЈЕ

Име и презиме: Александар Вулетић

Звање: ванредни професор

Ужа научна област: Енглески језик

Датум избора у звање: 5.10.2021.

Установа на којој је запослен: Факултет примењених уметности Универзитета уметности у Београду

II ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ

Име (име једног родитеља) презиме:	Слава (Милорад) Ивановић Миленковић
Датум и место рођења:	29. децембар 1980. године, Нови Пазар
Наслов мастер рада:	„Превођење елемената културе у популарној књижевности”
Датум одбране мастер рада:	5.10.2015.
Установа где је одбрањен мастер рад:	Филозофски факултет Универзитета у Приштини
Научна област из које је стечено академско звање мастера:	Филолошке науке

III СПИСАК НАУЧНИХ И СТРУЧНИХ РАДОВА који су објављени или прихваћени за објављивање у оквиру рада на докторској дисертацији

Ивановић Миленковић С, Пантић И. (2023). Translating Cultural Elements in Popular Literary Works. 4th International Conference: *Teaching Languages and Cultures in the Post-Method Era – Insight and Innovations (TLC 2023)*, Faculty of Philosophy, University of Niš. ISBN 978-86-7379-630-7. COBISS.SR.ID 126269961

IV НАСЛОВ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Интердисциплинарност у аутопреводу аутора савремене прозе на енглеском и српском језику

V ПРЕДМЕТ И ЦИЉ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Предмет научног истраживања докторске дисертације „Интердисциплинарност у аутопреводу аутора савремене прозе на енглеском и српском језику” јесте проучавање процеса аутопревођења аутора који су писали књижевна дела на енглеском или српском језику и сами преводили своја дела на енглески или српски језик.

Циљ истраживања је да адекватним разумевањем и испитивањем интердисциплинарног приступа процесу аутопревођења одређених дела савремене прозе анализира пут којим су се аутопреводиоци кретали када су дали аутентични допринос општем контексту књижевног превођења. Дакле, основни циљ јесте да се укаже у којој мери и на који начин интердисциплинарни приступ представља важну алатку за обликовање успешног књижевног аутопревода, односно како се ствара транслатолошки критички простор за теоријско проучавање аутопреводиоачких стратегија.

VI ОСНОВНЕ ХИПОТЕЗЕ ИСТРАЖИВАЊА ДИСЕРТАЦИЈЕ

Основна хипотеза овог истраживања јесте да у процесу аутопревођења писци „преводе и трансформишу себе” у књижевном изразу. Прецизније речено, фактори као што су самосвест о разликама између два језика и две културе, ниво знања страног језика, као и матерњег, у великој мери утичу на аутопревођење. Друга хипотеза од које се полази јесте да аутопревод не треба посматрати као посебно дело, односно да је самопреведена проза писана са намером да буде прочитана заједно са изворном верзијом, јер се та два текста (изворни и преведени) допуњују.

VII КРАТАК ОПИС САДРЖАЈА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Докторска дисертација Славе Ивановић Миленковић „Интердисциплинарност у аутопреводу аутора савремене прозе на енглеском и српском језику” има 240 пагинираних страна, што чини укупно 257 страница текста са обавезним (непагинираним) странама. Рад је подељен у 19 већих поглавља, која се деле на мања потпоглавља: Увод (1), Корпус (2), План рада и методологија истраживања (3), Шта значи преводити (4), Језик, превођење и култура (5), Превођење динамичким еквивалентима (6), Преводилачки приступи (7), Преводилачке технике и поступци (8), Англицизми у српском језику (9), Књижевно превођење (10), Шта је заправо аутопревођење (11), Аутопревођење и билингвализам (12), Интердисциплинарност у спрези са процесом превођења и аутопревођења (13), Анализа корпуса (14), Анализа примера из дела *Ухвати зеца* Лане Басташић (*Catch the Rabbit*, Lana Bastašić) (15), Анализа примера из дела *Горски Весне* Голдсворти (*Gorsky, Vesna Goldsworthy*) (16), Анализа примера из дела *Цинк* Давида Албахарија (*Tsing, David Albahari*) (17), Статистички приказ свих преводилачких стратегија у корпусу (18) и Закључак. После наведених поглавља следи списак коришћених библиографских референци – Библиографија (стр. 230–240). Након списка литературе у раду су дати обавезни прилози (Изјава о ауторству, Изјава о истоветности штампане и електронске верзије докторског рада, Изјава о коришћењу).

У *Уводу* (1) ауторка описује циљеве и предмет докторског рада, док у *Корпусу* (2) наводи књижевна дела чије аутопреводе анализира у свом истраживању. У трећем поглављу (*План рада и методологија истраживања*) поставља се предмет истраживања, дефинише се методологија, дају се полазне хипотезе и описује план рада. У четвртном поглављу (*Шта значи преводити*) ауторка кроз дијахронијски преглед теоријских размишљања о превођењу трага за најпогоднијом дефиницијом превођења. У петом поглављу (*Језик, превођење и култура*) најпре се истиче важност нераскидиве прожетости језика и културе, а затим се наглашава културолошки утицај на процес превођења, самим тим и на аутопревођење.

У шестом поглављу (*Превођење динамичким еквивалентима*) дефинише се кључни транслатолошки појам – еквиваленција, као и њене подгрупе (динамичка, дирекционална, когнитивна и сл). У седмом поглављу (*Преводилачки приступи*) даје се преглед различитих теоријских приступа превођењу културолошки специфичног садржаја. У осмом поглављу (*Преводилачке технике и поступци*) најпре се прави разлика између ова два појма, а затим се наводе и дефинишу они поступци који ће бити анализирани на корпусу. У деветом поглављу (*Англицизми у српском језику*) ауторка, на темељу Прћићевих теоријских промишљања, развија дискусију о оправданости коришћења мноштва англицизама у књижевним преводима.

Десето поглавље (*Књижевно превођење*) даје дефиницију ове врсте превођења и описује све његове посебности у односу на некњижевне врсте превођења. У једанаестом поглављу (*Шта је заправо аутопревођење*), поред дефиниције аутопревођења, даје се историјски преглед ове преводилачке праксе од зачетка до данашњих дана, као и преглед оскудних теоријских промишљања о аутопревођењу. У дванаестом поглављу ауторка указује на тананост разлике између двојезичних писаца и аутопреводилаца, позивајући се на низ теоретичара који су се раније бавили овим питањем (Баснет, Брен, Де Рубе). У тринаестом поглављу (*Интердисциплинарност у спрези са процесом превођења и аутопревођења*) истиче се важност

интердисциплинарног приступа за процесе превођења и аутопревођења, односно немогућност да се оствари задовољавајући превод без трансдисциплинарног приступа превођењу.

У четрнаестом поглављу (*Анализа корпуса*) ауторка укратко објашњава критеријуме селекције примера који су ушли у корпус да би у следећем поглављу (15. Анализа примера из дела *Ухвати зеца* Лане Басташић (*Catch the Rabbit*, Lana Bastašić)) анализирао конкретне примере (нешто мало мање од стотину) из наведеног дела применом интердисциплинарног приступа. Анализи примера претходи интервју који је ауторка истраживања обавила са књижевницом и аутопреводителком Ланом Басташић, а који је усмерен на процес аутопревођења. Приликом анализе, ауторка је примере груписала у потпоглавља према преводачким стратегијама (15.1 Стратегија дословног превода, 15.2 Стратегија преводачке трансформације, 15.3 Доместикација и форинизација, 15.4 Културолошки специфични преводи), а на крају је дала Статистички приказ свих преводачких стратегија (15.5).

У шеснаестом поглављу (Анализа примера из дела *Горски Весне* Голдсворти (*Gorski*, Vesna Goldsworthy)) ауторка најпре даје транскрипт интервјуа који је урадила са књижевницом и аутопреводителком Весном Голдсворти, а затим приступа анализи примера. Као и у претходном, и у овом поглављу примери су груписани у потпоглавља према транслатолошким стратегијама (16.1 Стратегија дословног превода, 16.2 Адаптација, 16.3 Стратегија преводачке трансформације, 16.4 Доместикација и форинизација, 16.5 Културолошки специфични преводи). У претпоследњем потпоглављу дат је Статистички приказ свих преводачких стратегија (16.6), док су у последњем приказана Закључна разматрања о аутопреводу романа *Горски* (16.7).

Седамнаесто поглавље (Анализа примера из дела *Цинк* Давида Албахарија (*Tsing*, David Albahari)) ауторка започиње анализом примера које је, као и претходне, груписала према транслатолошким стратегијама (17.1 Стратегија дословног превода, 17.2 Стратегија преводачке трансформације, 17.3 Доместикација и форинизација), а затим, пратећи устаљени образац, даје Статистички приказ свих преводачких стратегија (17.4) и Закључна разматрања о аутопреводу романа *Цинк* (17.5).

У осамнаестом поглављу ауторка даје Статистички приказ свих преводачких стратегија у корпусу, а у последњем поглављу (*Закључак*) резимирају се резултати спроведене анализе. На крају текста дат је списак коришћене литературе (*Библиографија*).

VIII ОСТВАРЕНИ РЕЗУЛТАТИ И НАУЧНИ ДОПРИНОС ДИСЕРТАЦИЈЕ

Научни допринос дисертације огледа се у томе што је ово пионирско истраживање процеса аутопревођења књижевних дела чији су аутори матерњи говорници српског језика. Сва три писца из чијих дела су узети примери за корпус су добитници књижевних награда, а тиражи у којима су дела штампана говоре да су омиљени и код шире публике. Велики научни подухват остварен је пре свега селекцијом релевантних примера из наведених дела, а они су затим подвргнути транслатолошкој анализи. Резултати анализе имају изванредну вредност за теоријска и емпиријска проучавања аутопревођења. Остварени резултати омогућују научној заједници да боље разуме предности и мане одређених аутопреводачких стратегија, као и нужност интердисциплинарног приступа током аутопревођења. Најзад, ауторка докторског истраживања свој допринос види и у томе што је дефинисала будуће правце истраживања аутопревођења.

IX ПРОВЕРА ОРИГИНАЛНОСТИ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

На основу *Правилника о поступку провере оригиналности докторских дисертација које се бране на Универзитету у Београду* и налаза у извештају из програма *iThenticate*, којим је извршена провера оригиналности докторске дисертације „Интердисциплинарност у аутопреводу аутора савремене прозе на енглеском и српском језику” аутора Славе Ивановић Миленковић, констатовано је да утврђено подударане текста износи 10 %.

Овај степен подударности последица је цитирања одломака из анализираних дела и навођења библиографских података о коришћеној литератури, што је у складу са Чланом 9. Правилника.

На основу изнетог, а у складу са ставом 2 Члана 8. *Правилника о поступку провере оригиналности докторских дисертација које се бране на Универзитету у Београду*, извештај указује на оригиналност докторске дисертације, те се прописани поступак припреме за њену одбрану може наставити.

X ЗАКЉУЧАК И ПРЕДЛОГ

Комисија за оцену докторске дисертације констатује да је дисертација „Интердисциплинарност у аутопреводу аутора савремене прозе на енглеском и српском језик” кандидаткиње Славе Ивановић Миленковић оригинално и самостално научно дело и да су се стекли услови за њену јавну одбрану.

Комисија стога предлаже Наставно-научном већу Филолошког факултета Универзитета у Београду да прихвати с позитивном оценом Извештај о оцени докторске дисертације под насловом „Интердисциплинарност у аутопреводу аутора савремене прозе на енглеском и српском језик”, коју је урадила кандидаткиња Слава Ивановић Миленковић под менторством др Мирјане Даничић и да је, у складу са прописима, упути Већу научних области друштвено-хуманистичких наука Универзитета у Београду на разматрање.

ПОТПИСИ ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ:

1. _____
др Мирјана Даничић, доцент
председник Комисије

2. _____
др Јелена Вујић, редовни професор
члан Комисије

3. _____
др Александар Вулетић, ванредни професор
члан Комисије